

LUD

Wychodzi dwa razy na tydzień: w wtorki i piątki, wieczorem

Redaktor odpowiedzialny: Henryk Żerek
Wydawca i redaktor: Książk Jan Pałka

Redakcja i Administracja otwarte są codziennie (prócz niedziel i świąt kościelnych):

Adres: Curitiba - Avon. Dr. Jaime Reis, 582
Adres dla listów zwykłych i pieniężnych: Redação
Lud: D. P. 155, Curitiba - Paraná - Brasil.
Adres telegraficzny: Redação - Lud - Curitiba.

od 8 - 11 godz. rano i od 1 - 5 godz. po południu. Telefon: 1438

PRENUMERATA: W Brazylii 150000 płatna z góry; półrocznie 80000; w Argentynie 6 pezów; w Polsce rocznie 14 zł. (P. K. O. Nr. 197.311, Warszawa); w Ameryce Północnej 2.50 dolary; w Urugwaju 4 pezy urugwajskie.

Usługi ogłoszeniowe - Ogłoszenia tylko z góry płatne.

Do 3 cm. szerokości przez 1 łam do 3 razy 50000
Od 1 " " 1 " za każdy raz na stronie ogłoszeń 1300
Od rocznych ogłoszeń z góry zapłaconych na stronie ogłoszeń 40 proc. zniżki
Ogłoszenia w tekście według umowy. Od nekrologów 4 cm szerokości przez 1 łam 35000

CENA NUMERU 300 rejsów.

W Kurytybie do nabycia w sklepach pp.: R. Piekarz - Kubisa, Floreckiego i Bembowskiego
W S. Paulo: w kioskach na dworcu Luz, Sorocabana i przy kościele Matki Boskiej na Bom Retiro
W P. Alegre: G. Kulesza-Filho, rua do Parque 507 oraz przy kościele polskim rua S. Eduardo 920

Jornal polonez "LUD" publicação a noite
terças - e sextas feiras
Curitiba, 12 de agosto de 1938

Wielka Rocznic

Poprzez trupa Polski poniesiem w świat pożogę rewolucji. (Trocki).

W uroczystość Matki Boskiej Zielnej, w dniu 15-go sierpnia, upływa osiemnaście lat, gdy zjednoczony naród polski stanął w zgodnym i karnym szeregu, by odeprzeć od bram stolicy Warszawy nawałnicę bolszewicką...

wypadek wojny między sługami Boga, a siłami ciemności? Czyż Polska nie pełniła wówczas roli rzeczywistego przedmurza chrześcijaństwa przeciwko Antychrystowi?

Zwycięstwo pod Warszawą, ów niezapomniany Cud nad Wisłą, w dniu Wniebowzięcia Matki Boskiej, zadecydowało bowiem nie tylko o niepodległości naszej ojczyzny...

Powiadają, że historia się powtarza. Dziś po osiemnastu latach, niebezpieczeństwo komunizmu jest nie mniejsze, choć nie bezpośrednie...

Frontu ludowego czy Legionu Młodych lub innych organizacji na żołdzie bolszewickim, nie gotuje Polsce czegoś w rodzaju roku 1920? Przestroga jest fakt, że i w Polsce, jak donosiła prasa katolicka, zwolennicy frontu ludowego zbierali składki na czerwonych zbirów w Hiszpanii...

Ks. Jan Wiślniński, C. M.

Wiadomości z Polski

(Pocztą telegraficzną i lotniczą)

Stosunki z Czechosłowacją

Rio, 9 (Pat) - W toku dalszym korespondencji dyplomatycznej między Rządem Polskim a czeskosłowackim w sprawie działalności wyrotowej czeskosłowackiej partii komunistycznej z terytorium czeskiego na Polskę...

W prasie polskiej w Czechosłowacji z ostatnich dni znajdujemy jaskrawe potwierdzenie tych stosunków. Mianowicie na Śląsku Cieszyńskim uprawiana była od dłuższego czasu propaganda wiece zwolnowane przez komunistów do Trzyńca nad granicą polską na dzień 31 lipca...

WYSTAWY POLSKIE W INDIACH BRITYJSKICH

Rio, 10 (Pat) - Na terenie Indyj Brytyjskich, odbyły się trzy wystawy wzorów polskich. Pierwsza z nich miała miejsce w Amritsar, w czasie od 19-go do 23-go kwietnia b. r. Wystawa wywołała duże zainteresowanie i cieszyła się liczną frekwencją...

sta w lokalu hotelu Kaschmar i wskutek tego była licznie odwiedzana przez sfery kupieckie i publiczną. Wystawa wzorów polskich była dla wielu zwiedzających rewelacją i dawali oni wyraz swemu zdumieniu z powodu różnorodności produkcji polskiej...

Stosunki handlowe Brazylii z Ameryką Północną

Nowy Jork, 10 - Komisarz handlowy Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, p. Ivero Vinsor, udając się w podróż do Rio de Janeiro, udzielił korespondentowi agencji prasowej United Press następujących informacji: Zamierzam przeprowadzić w Rio de Janeiro konferencję z najpoważniejszymi kupcami...

ryki Północnej, na wskutek propagandy, zaczęło się interesować handlem i kulturą brazylijską. Komisarz handlowy Vinsor zamierza wkrótce otworzyć w Rio de Janeiro biuro handlowe. Z Nowego Jorku donoszą, że po przestudiowaniu ofert, przedstawionych przez 11 konkurentów, na budowę pawilonu brazylijskiego na Światowej Wystawie, która się odbędzie w Nowym Jorku w 1939, roboty zostały powierzono firmie Hegeman - Harris et Company...

Uroczystości na cześć ministra Becka w Oslo

Król Norwegii, Haakon przyjął bawiącego w Oslo ministra polskiego p. Becka na specjalnej audiencji. Na bankiecie wydanym na cześć min. Becka oświadczył norweskimi minister Koht co następuje: Żaden z rezultatów z wielkiej wojny nie wywołał w Norwegii takiej satysfakcji, jak wskrzeszenie wolnej i niepodległej Polski...

przyszłości i dojdzie się do stworzenia prawdziwego zjednoczenia narodów. Chwilowo Liga Narodów w Genewie nie posiada dostatecznej siły, aby zabezpieczyć pokój. Dlatego nasze nadzieje kierują się ku narodom, które nie usiłują osiągnąć swych celów przez wojnę...

OSTATNIE TELEGRAMY

Zawieszenie broni na froncie sowiecko-japońskim. Ministerstwo Spraw Zagranicznych Japonii ogłosiło urzędowy komunikat, donoszący o zawieszeniu broni między Japonią a Sowieciami; obie strony układają się o zawarcie umowy pokojowej. Potwierdzenie umowy boliwijsko-paragwajskiej. Assumpção, 10 - W Bo-

liwii odbył się plebiscyt w sprawie zatwierdzenia umowy traktatu o Chaco. Większość ludności opowiadała się za zatwierdzeniem umowy pokojowej ostatnio zawartej przez Boliwię z Paragwajem.

"Lampeño" meksykański. Meksyk, 10 - Głośny bandyta meksykański El Tallarina znów daje znać o sobie. W Guernavacapas, grozi on kolektorom federalnym, że ich powywieśza albo im uszy poobeina jeżeli nie złożą mu żądanej sumy. Cała grupa kolektorów zwróciła się do rządu o pomoc przeciw bandycie, który trzy lata temu spalił żywcem jednego kolektora, ponieważ nie zastosował się do jego żądania. Zostały wysłane oddziały wojska do miejscowości, gdzie się znajduje banda. Ich kryjówka prawdopodobnie znajduje się w jaskiniach górskich, których jest wiele w tych okolicach, a dostęp do nich jest trudny. Ucieczka żydów z Austrii. Wiedeń - W ciągu ostatniego tygodnia zmuszonych zo-

ROLNICY!

DLACZEGO MACIE PRÓBOWAĆ INNYCH NA WOZÓW, GDY

ADUBO

Specjalna maszyna do gotowania.

Superfosfat 18-20% w workach zalakowanych.

JUŻ WYKAZAŁO SWĄ WYŻSZOŚĆ

Import bezpośredni: SUPERFOSFATU 18-20%, SALETRY CHILIJSKIEJ, SALETRY POTASOWEJ, CHLORKU I SULFATU POTASOWEGO, SULFATU AMONIAKOWEGO i t. d. i. t. d.

DOSTAWCY Saletry Chilijskiej Fabryca de Adubos Paraná

Albano Boutin & Cia. Curitiba-Paraná-Avenida Capanema 155 Caixa Postal Nr. 332 - Telefon 226

Amhof & Cia. Ltda.

Rua 15 de Novembro 438 Telefon 1107.

Skład skór i garbarnia Skóry ze zmił, żab, jaszczurów i t. p. Camurças, pellicas, bozalife, skóry do tębnow, bębnow, pergaminy. Sekcja kroju płaszców ze skórek, ze skór, ze skór zwierząt brazylijskich i południowo-amerykańskich. FABRYKUJE I ODNAWIA płaszcze i kołnierze. Sprządza surowe skóry i przyjmuje je do naprawy.

Dra. Janina Furmaniak Schmitdinger Chirurg - Dentysta

Wykonuje wszelkie roboty wchodzące w zakres dentystyki szybko, starannie i tanio. Mówi się po polsku. Rua Paula Gomes 218.

FLORICULTURA „PRIMAVERA”

Właściciel: Kazimierz Wysocki ma zawsze na składzie najwładze nasiona warzyw kwiatów i traw pastewnych, sprowadzane z najlepszych firm z Europy.

Na zamówienie wysyła pocztą do pp. rolników na prowincje.

Skład i sklep: Rua Emano Pereira, 26. Telef. 688. Specjalista w dekoracjach na śluby, uroczystości rodzinne etc., oraz wykonuje konserwacje ogrodów, zakłada plantacje kwiatów, oraz sprzedaje drzewka owocowe, sadzonki róż, kwiatów i t. p. i. t. p.

„A VENCEDORA”

FRANCISZKA LACHOWSKIEGO

Curitiba - Rua Cabral Nr. 451 - Telefon 1357.

Największa fabryka cukierków i karmelków w Paranie, w naczajniejszych i najlepszych gatunkach w papierkach owijanych, które sprzedaje się po cenach bardzo przystępnych. Cukierki: malinowe, kokosowe, miętowe, cytrynowe, mleczne, gumowe i t. p.

Uprasza się Szanownych Rodaków o łaskawe przekonanie się.

DR. JAN SKALSKI Chirurg - Dentysta Wykonuje wszelkie roboty wchodzące w zakres dentystyki szybko, starannie i tanio. Przyjmuje w każdej chwili. Rua Emiliano Perneta Nr. 670. CURITIBA

Leczenie radykalne bez operacji hemoroidów, żyłaków, leczenie chorób żołądkowych, dwunastnicy, niestrawności, zgagi, kiłszek, wątroby, bólu kości, ślepej kiszki, polipów, raka, wrzodów na nogach.

DE. Mendes de Araujo. Av. João Pessoa 68. Przyjmuje od 2 - 6 godziny.

Pharmacia da Orden w São José dos Pinhães. Lekarstwa krajowe i zagraniczne. Recepty przygotowane su miennie polski aptekarz z długoltnią praktyką w tym zakresie. Ceny są bardzo niskie. Lekarz na zawołanie. Apteka otwarta w dzień i w nocy. Mówi się po polsku.

PROSIĘTA DO SPRZEDANIA rasy niemieckiej Edelschwein - Cachaco po 200000 do 250000 za parę mające 8 tygodni. Zgłaszać się u Dr. Carlos Heller, Granja, Santa Anna, Imapo Comprido w niedziele od godziny 3 do 5.

Potrzeba służące dla rodziny do obsługi domowych. Wynagrodzenie dobre. Av. 7 de Setembro 2191 Curitiba.

PILNIKÓW PIERWSZORZĘDNEJ JAKOŚCI ŻADAJCIE OD WASZYCH DOSTAWCÓW TYLKO TEJ MARKI. Logo: A woman with a wheel. CAVALLINHO. FERNANDO ESSER & CIA. REMSCHIED-GWARANTUJE ONA DOBRĄ JAKOŚĆ.

„Chargeurs Reunis” „Sud Atlantique” Francuskie Linie okrętowe. Specjalne wygody w klasie 3-iej i turystycznej. Kompania ta sprzedaje bilety bezpośrednio do każdego miasta w Polsce i odwrotnie bilety z Polski do Brazylii. Stała bezpośrednia komunikacja z polskiego portu Gdynia z Brazylią i Argentyną. Informacji w języku polskim i brazylijskim udziela P. TEOFIL G. VIDAL. CURITYBA, Rua Barão Rio Branco 209, Paraná.

BALSAMO STA HELENA. Infalível contra dores. Leczy reumatyzm, bóle w piersiach, bóle zębów, uszu, naważgi, kolki, świeże rany i t. p. Lekarstwa używa się przez nacieranie. Jest do nabycia we wszystkich aptekach. Przedsiębiorcy i Kupcy ogłaszają się w Ludzie.

Powojenne wędrówki ludów

Revolucja i przewroty polityczne i społeczne po wojnie wytworzyły nową falę uchodźców.

Ukończona międzynarodowa konferencja w Evian, poświęcona politycznej emigracji, głównie żydowskiej, jest jednym z rozdziałów tego zagadnienia, które stało się aktualne po ukończeniu wojny światowej. Przewroty polityczne i społeczne, wojny, zamieszki, zmiany granic, wywołały prawdziwą

wędrówkę ludów, której równej oddawna nie znają dzieje.

Objaw ten występuje z niezwykłą siłą w najrozmaitszych punktach globu.

Określając liczbowo w najogólniejszych zarysach kategorie i cyfry emigrantów powojennych, należy wymienić: 1 i pół miliona Rosjan, którzy opuścili Rosję; 1 i pół miliona Greków, wygnanych z Turcji; 350.000 Ormian z Azji Mniejszej; 120.000 Bułgarów z Grecji; 25.000 Asyryjczyków z Iraku; 135.000 Żydów z Niemiec. Włączyć tu dalej należy emigrantów włoskich z Włoch, rozpoczynając się emigrację hiszpańską, nie mówiąc już o drobniejszych wielobarwnych grupach społecznych i politycznych.

Od 1.500 lat

— stwierdzają historycy — nie zdarzyło się równie liczna emigracja na świecie. Konkurować z obecnymi czasami może jedynie okres, któremu nadały piętno najazdy Hunnów i Tatarów i wywołane przez nich wielkie emigracje.

Emigracja Rosjan »białych« należy do najwcześniejszej i obfituje w

tragiczne momenty.

Z chwilą dojścia komunistów do władzy rozpoczęła się ucieczka we wszystkie strony świata. Do najbardziej znanych należy marsz 14.000 ludzi pod dowództwem gen.

Tołstoja wzdłuż morza Kaspijskiego. Torturowani przez głód i choroby przebyli oni setki mil przez stepy w kierunku Aleksandrowska. Cztery piąte zginęły po drodze, reszta dotarła do Basyri nad zatoką Perską i oddała się pod opiekę angielską. Anglicy, nie wiedząc co robić z tą masą ludzi, wysłali ich kolejno poprzez Arabię, Indie, półwysep Malajski i Chiny do Władywostoku, gdzie pozostały szczątki Rosji białej. Gdy Władywostok upadł, rozpoczęła się nowa wędrówka.

Potem byli syberyjskie pociągi śmierci z emigrantami.

Uciekającymi do Chin. Tysiące zginęło w drodze z nędzy i głodu. Liczbę Rosjan, którzy dostali się do Chin obliczają na 100.000. Żyją oni tam w największej nędzy i życie ich nie różni się od warunków kulisów chińskich.

Następnie należy się uwaga 135.000 emigrantów rosyjskich z Krymu, którzy uciekali poprzez morze Czarne. W roku 1920 było ich pełno w Konstantynopolu. Spali w barakach, na ulicach,

umierali z głodu na bruku.

Los następnie zgotował im najrozmaitsze koleje. 3.000 wyładowało w Bizercie (w Tunisie francuskim), gdzie przeważnie wstąpił do Legii Cudzoziemskiej. Niektórzy osiedlili się na Korsyce, inni znów w południowej Ameryce. W roku 1925 fala emigrantów spłynęła z Konstantynopola.

Wstrząsające są dzieje 1.700 uchodźców z Władywostoku. Uciekali oni z tego miasta, gdy dostało się w ręce Sowietów. Na 15 małych statkach udali się w drogę. Chcieli wylądować w Korei, ale władze tamtejsze nie pozwoliły im na to. To samo powtórzyło się w Szanghaju z władzami chińskimi.

Udali się w dalszą podróż. Koło Sumatry część statków stała się ofiarą burzy.

Dalsze etapy tej nieszczęsnej wędrówki stanowią Filipiny, a wreszcie San Francisco. Tam w końcu zlitowały się nad nimi władze amerykańskie, pozwoliły im wysiąść i osiedlić się. Ci, którzy tam dotarli, znaleźli dach nad głową i pracę.

We Francji żyje obecnie około 400 tysięcy emigrantów rosyjskich.

Uprawiają oni rolę w Gaskonii, a między robotnikami rolnymi tamtejszymi znajduje się nawet rosyjski generał, który przedtem nie miał nigdy pluga w ręce. Spotkać tam można kałmuckich budystów. W trzech dzielnicach Paryża są całe ulice niemal że wyłącznie zamieszkałe przez Rosjan, przeważnie z trudem zdobywających

chleb codzienny. Wielka ich liczba pracuje w fabrykach Citroena i Renault. Część z nich w dalszym ciągu wchodzi w skład udyscyplinowanych organizacji wojskowych.

Straszny był los emigracji ormiańskiej z Azji Mniejszej, wygnanej tam przez Turków, którzy spalili miasta i wsie.

Ilość strat wynosiła w tym wypadku od 50 do 90 procent. W najlepszych warunkach uciekali Grecy z Azji Mniejszej po wojnie grecko-tureckiej, w której Grecja poniosła klęskę. 12.000 straciło życie w czasie pożaru Smyrny.

A potem zaczęła się emigracja z Włoch, z Niemiec, z Hiszpanii, za Primo de Riveri, potem za republiki, a obecnie w czasie szalejącej od dwóch lat wojny domowej. Księga emigracji światowej nie jest jeszcze niestety zamknięta...

J. L.

NA ROZKAZ STALINA WYMORDOWANO W ROSJI SOWIECKIEJ 10 TYSIĘCY LUDZI. Kilka milionów ludzi aresztowano - powiedział generał L. Samojrowicz.

Generał Lucykw Samojrowicz, były szef GPU (tajnej policji) na Dalekim Wschodzie, oświadczył iż cała ludność sowieckiej Rosji żyje pod ciągłym terorem.

Samojrowicz, jeden z generałów dyktatora Józefa Stalina, uciekł 1 lipca z Syberii do Mancukuo, gdyż dowiedział się, że i on wkrótce padnie ofiarą Stalinińskiej »czystki«.

Samojrowicz oświadczył, że Stalin rozpaczyliwie trzyma się władzy, przez stosowanie strasznego teroru i nie cofa się przed nicem przy usuwaniu tych, którzy jego zdaniem stoją mu w drodze.

Kilka milionów ludzi zostało aresztowanych, najmniej 10.000 ludzi stracono i wszystkie więzienia są zatłoczone. Nowych aresztantów odsyłają obecnie do trzech nowych obozów koncentrac-

cyjnych, ale znaków jakiegokolwiek osłabienia »czystki« nie widać.

Dzieje się to dlatego, jak powiedział Samojrowicz, że anty-Staliniński sentyment zamiast słabnąć potęguje się coraz bardziej, gdyż cała ludność Rosji żyje w ciągłym strachu.

»Strach panuje wszędzie, gdyż nikt nie wie, co Stalin zrobi jutro«, — powiedział generał. — »Stalin jest szaleńcem. Silny anty-Staliniński sentyment panuje w całej Rosji, ale ruchowi brak przewodniczącego, gdyż Stalin usuwa ze świata każdego zanim zdąży on wysunąć się na front«.

Samojrowicz oświadczył, iż był jednym z przewodców GPU, który brał udział w »czystce«, zarządzanej przez Stalina celem usunięcia »Trockistów«, Grzegorza

Zinowjewa, Leona Kamieniewa i Aleksego I. Rykowa. Samojrowicz twierdzi, iż nie było żadnego, ale to żadnego dowodu na poparcie oskarżenia, iż spiskowali oni przeciw Stalinowi, lub byli przewodcami anty-Stalinińskiego ruchu.

W podobny sposób tysiące innych aresztowano w całym kraju, torturowano ich i stracono bez żadnego dowodu ich winy, a po prostu tylko dlatego, iż Stalinowi zdawało się, że są oni jego wrogami.

Samojrowicz mówi, iż Stalin stosuje wewnątrz kraju wszystkie znane i jakie tylko można sobie wyobrazić metody teroru i bardzo możliwe, że wkrótce uciekną się do wojny z Niemcami lub Japonią — zależnie od tego jak się sytuacja ułoży.

OSTATNI ŻYD WYEMIGROWAŁ Z NIEMIEC ZA LAT 30

Blisko 100 tysięcy Żydów wyemigrowało z Niemiec w okresie od 1 lutego 1933 do 31 marca 1936 roku — jak głosi sprawozdanie instytutu dla badań problemu żydowskiego. Z liczby tej jedna trzecia część wyemigrowała do Palestyny. W roku 1936 opuściło teren Niemiec ogółem 21 tysięcy Żydów, z czego 8 tysięcy wyemigrowało do Palestyny, a 10 tysięcy do krajów zamorskich. W roku 1937 liczba emigrantów żydowskich Rzeszy wynosiła za ledwie 15 tysięcy, z czego 4 tysiące wyemigrowało do Palestyny. Przy utrzymujących się mniejszej na tym samym poziomie kwotach emigracyjnych, musi upłynąć 30 lat, zanim ostatni Żyd opuści terytorium Rzeszy niemieckiej.

Sprawa honorowa — A giten cześć, Mojsie, co slychac? — Uj, ja wczoraj miałem sprawę honorową. — Ny? — Ten Isok, łobuz, dał mi dwa razy w pysk.